МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет культури і мистецтв
Кафедра бібліотекознавства і бібліографії

Затверджено
На засіданні кафедри бібліотекознавства і бібліографії Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 6 від 18 січня 2021 р.)

Зав. кафедри бібліотекознавства і бібліографії, доц. Демчук Н. Р.

Силабус з навчальної дисципліни «Основи бібліопсихології», що викладається в межах ОПП (ОПН) першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів зі спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа

Львів 2021 р.

Силабус курсу "Основи бібліопсихології"
2020–2021 навчального року

Назва курсу	Основи бібліопсихології
Адреса викладання курсу	м. Львів, вул. Валова, 18
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет культури і мистецтв, кафедра бібліотекознавства і бібліографії
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	02 "Культура і мистецтво", 029 "Інформаційна, бібліотечна та архівна справа"
Викладачі курсу	Демчук Наталія Романівна, кандидат філологічних наук, завідувач кафедри бібліотекознавства і бібліографії (лекції), Білоусова Роксана Зіновіївна, асистент кафедри бібліотекознавства і бібліографії (практичні)
Контактна інформація викладачів	nataliia.demchuk@lnu.edu.u, ndemch@ukr.net
Консультації по курсу відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі он-лайн консультації через Skype або подібні ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або дзвонити.
Сторінка курсу	
Інформація про курс	Дисципліна «Основи бібліопсихології» є нормативною дисципліною зі спеціальності 029 "Інформаційна, бібліотечна та архівна справа" для освітньої програми першого (бакалаврського) рівня освіти, яка викладається в IV семестрі в обсязі 4 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація курсу	Курс презентує одну із відомих доктрин природи інформування як когнітивної діяльності через дослідження основних учасників, засобів і процесів.
Мета та цілі курсу	Мета – представити бібліоспихологію як одну із теорій, що системно досліджують інформаційно-комунікаційну діяльність через наукове обґрунтування соціально-психологічного механізму взаємовідносин інформації та реципієнта у щонайширшому суспільному контексті.
Література для вивчення дисципліни	**1.** Богуш Т. І. Деякі аспекти розвитку соціології читання в Україні / Т. І. Богуш, В. І. Студенкова // Державні бібліотеки: сучасні проблеми і перспективи : зб. наук. пр. – К., 1993. – С. 41–48. **2.** Гич Г. Витоки, сучасний стан та перспективи бібліотечної соціології / Г. Гич // Вісник Книжкової палати. – 2003. – № 11. – С. 29–32. **3.** Гич Г. М. Професійні настанови бібліотекарів як фактор впливу на формування читацької аудиторії публічних бібліотек : автореф. дис. … канд. пед. наук : 07.00.08 / Г. М. Гич ; Київ. нац. ун-т культури і мистец. – К., 2001. – 20 с. **4.** Грозовська О. О. Суб'єкт-суб'єктна взаємодія у бібліотечно-інформаційному обслуговуванні : автореф. дис. … канд. пед. наук : 07.00.08 / О. О. Грозовська ; Київ. держ. ун-т культури і мистец. – К., 1997. – 16 с. **5.** Демчук Н. Дискурс бібліопсихології в системі бібліотечно-інформаційної діяльності XX – XXI ст.: матеріали до бібліографії / Н. Демчук // Вісник Львівського університету. Серія

	книгознавство, бібліотекознавство та інформаційні технології. – Львів : Львівський національний університет імені Івана Франка, 2010. – Вип. 5. – Режим доступу: http://library.lnu.edu.ua/bibl/images/Vudanna_WEB_pdf/1Visnuk_NB/2010_Vupysk_V/346-355.pdf **6.** Демчук Н. Концепція посіву бібліопсихологічних цінностей в інтерпретації Івана Франка / Н. Демчук // Вісник Львівського університету. Серія Мистецтвознавство. – Львів : Львівський національний університет імені Івана Франка, 2006. – Вип. 6. – Режим доступу: http://old.kultart.lnu.edu.ua/Visnyk_Cult-Arts/2006_06/Demchuk.pdf **7.** Демчук Н. Парадигма бібліопсихології в системі реформування вищої бібліотечно-інформаційної освіти / Н. Демчук // Вісник Книжкової палати. – 2009. – № 4. – Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=vkp_2009_4_8 **8.** Демчук Н. Психологічний аналіз: мотивація терміна і теоретична парадигма / Н. Демчук // Літературознавчі зошити. Студії. Публікації. Рецензії. Бібліографія. – Львів : Львівський національний університет імені Івана Франка, 2001. – Вип. 1. – С. 38–45. **9.** Демчук Н. Розвиток бібліопсихологічних вчень у контексті бібліотечно-інформаційної діяльності XXI ст.: інтер- і суправербальна бібліопсихологія як концепція гіпертексту / Н. Демчук // Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського : збірник наукових праць. – К., 2011. – Вип. 29. – Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgibin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=npnbuimviv_2011_29_22 **10.** Демчук Н. Синкретична природа бібліопедагогіки та бібліопсихології (компаративістична студія книгознавчих парадигм Д. Балики та М. Рубакіна) // Вісник Львівського університету. Серія книгознавство, бібліотекознавство та інформаційні технології. – Львів : Львівський національний університет імені Івана Франка, 2008. – Вип. 3. – Режим доступу: http://library.lnu.edu.ua/bibl/images/Vudanna_WEB_pdf/1Visnuk_NB/2008_Vupysk_III/164-179.pdf **11.** Демчук Н. Соціоніка як платформа бібліотерапевтичних практик XXI століття / Н. Демчук // Інформація, комунікація, суспільство 2017 : матеріали 6-ої Міжнародної наукової конференції ICS-2017, 18–20 травня 2017 року, Україна, Славське / Міністерство освіти і науки України, Національний університет "Львівська політехніка", Кафедра соціальних комунікацій та інформаційної діяльності. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2017. – Режим доступу: http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/38448/1/170_345-346.pdf **12.** Демчук Н. Читач і читання як елементи дисциплінарної матриці системи соціальних комунікацій / Н. Демчук // International Multidisciplinary Conference «Science and Technology of the Present Time: Priority Development Directions of Ukraine and

Poland» Wolomin, Republic of Poland, 19–20 October 2018. Volume 4. – Wolomin : Izdevnieciba «Baltija Publishing», 2018. – Режим доступу: http://repo.knmu.edu.ua/bitstream/123456789/22146/1/Glogera_conf_Poland_Erokhina_Avilova.pdf

13. Єрмолаєва Г. А. Оцінка психолого-педагогічної здатності керівних кадрів бібліотечної системи Півдня України до управління сучасною бібліотекою: за матеріалами дослідження / Г. А. Єрмолаєва // Вісн. Книжк. палати. – 2004. – № 9. – С. 39–42.

14. Єрмолаєва Г. А. Соціально-психологічні та педагогічні характеристики керівника сучасної бібліотеки / Г. А. Єрмолаєва // Вісн. Київ. нац. ун-ту культури і мистец. : зб. наук. пр. Вип. 9. – К., 2003. – С. 41–49.

15. Зубрицька М. Homo legens: читання як соціокультурний феномен / Марія Зубрицька. – Львів : Літопис, 2004. – 352 с.

16. Кашкарьова О. В. Психологія та технологія реклами як зміст нової бібліотечної спеціалізації / О. В. Кашкарьова // Соціально-психологічні проблеми професіології менеджменту та маркетингу : матеріали наук. читань. – К., 1996. – С. 15–23.

17. Козій Н. Соціально-психологічний напрям у сучасному українському бібліотекознавстві / Н. Козій // Вісн. Книжк. палати. – 2001. – № 12. – С. 33–35.

18. Ловка О. В. Використання психологічних методів в бібліотечних дослідженнях / О. В. Ловка // Соціолог. дослідж. в б-ках : інформ.-аналіт. бюл. – 1994. – Вип. 8. – С. 43–45.

19. Ловка О. В. Психологічні заходи по розвитку професійної етики бібліотекаря / О. В. Ловка // Бібліотека і читач на порозі XXI сторіччя : зб. наук. пр. – К., 1998. – С. 28–35.

20. Мейжис И. А. Социально-психологические основы библиотечного обслуживания : дис. … д-ра пед. наук : 05.25.03 / И. А. Мейжис ; Санкт-Петербург. гос. акад. культуры. – С.-Пб., 1996. – 363 с.

21. Мейжис І. А. Погляд крізь психологічний бар'єр / І. А. Мейжис // Бібліотечний вісник – 1993. – № 1–2. – С. 35–37.

22. Новальська Т. В. Бібліотечне читачезнавство в Україні: історія, теорія, практика [Текст] : монографія / Т. В. Новальська ; Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. – Київ : Ліра-К, 2018. – 350 с.

23. Психологічні фактори підвищення професійної активності бібліотечних працівників у нових суспільних умовах : метод. рек. / Нац. парлам. б-ка України / авт.-уклад. О. Ловка. – К., 1998. – 23с.

24. Савіна З. І. Сучасний бібліотекар: соціально-психологічний портрет (з досвіду дослідження) / З. І. Савіна // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського. – 2002. – Вип. 9. – С. 561–566.

25. Соціологічні дослідження в бібліотеках: (методика організації та проведення) / Дніпропетр. обл. універс. наук. б-ка ; уклад. І. Є. Луньова. – Дніпропетровськ, 2002. – 97 с.

26. Соціо-психологічні дослідження в бібліотеках : метод. поради / Держ. акад. кер. кадрів культури і мистец., Укр. бібл. асоц. ; уклад. Я. О. Хіміч. – К., 2004. – 34 с.

27. Технологія вирішення конфліктних ситуацій. Психологічні рекомендації керівному персоналу бібліотек / Нац. парлам. б-ка України ; наук. ред. Т. М. Прокошева ; підгот. О. В. Ловка. – К., 1996. – 30 с.

	28. Хіміч Я. Бібліотечне обслуговування як соціально-рольова взаємодія / Я. Хіміч // Бібл. планета. – 2002. – № 2. – С. 30–32. **29.** Хіміч Я. Нотатки бібліотечного психолога / Я. Хіміч // Бібл. вісн. – 1999. – № 3. – С. 30. **30.** Хіміч Я. О. Бібліотечна психологічна служба : аналіт. дослідж. / Я. О. Хіміч ; відп. ред. О. С. Онищенко ; Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – К., 1997. – 50 с. **31.** Хіміч Я. О. Особистісний фактор у процесі обслуговування користувачів наукових бібліотек України в період соціальних перетворень 80-90-х років ХХ століття : автореф. дис. … канд. іст. наук : 07.00.08 / Я. О. Хіміч ; Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – К., 1998. – 18 с. **32.** Хіміч Я. О. Психологічні складові бібліотечного обслуговування / Я. О. Хіміч // Бібліотечний вісник. – 1997. – № 4. – С. 15–19. **33.** Хіміч Я. Психолог у бібліотеці / Я. Хіміч // Бібл. вісн. – 1999. – № 1. – С. 32–34. **34.** Tsvetkova M. Conflicts with the reading and their decisions through the bibliopsychology. International Journal of Media and Information Literacy, *1(2),* 128–145. URL: https://doi.org/ 10.13187/ijmil.2016.2.128
Тривалість курсу	120 год.
Обсяг курсу	64 години аудиторних занять, із них – 32 години лекцій, 32 години практичних занять і 56 годин самостійної роботи
Очікувані результати навчання	Після завершення цього курсу студент буде: **знати** історію створення та розвитку бібліопсихології, терміносистему теорії; біологічні та психофізіологічні засади бібліопсихології; теорію мнеми; концепцію бібліопсихологічних цінностей; основні напрями у дослідженні читання й читача ХХ-ХХІ ст.; новітні доктрини, створені на основі бібліопсихолгії; **вміти** використовувати закони, положення науково-теоретичної матриці бібліопсихології у практичній професійній діяльності фахівця системи соціальних комунікацій.
Ключові слова	бібліопсихологія, мнема, бібліопсихологічні цінності, читання, читач, читачезнавство, бібліопедагогіка
Формат курсу	змішаний
	Проведення лекцій, практичних занять та консультації для кращого розуміння тем
Теми	**Тема 1.** Бібліопсихологія як доктрина інформаційно-комунікаційної діяльності та навчальна дисципліна. Місце курсу у системі підготовки фахівця спеціальності 029 “Інформаційна, бібліотечна та архівна справа”. **Тема 2.** Біологічні основи бібліопсихології: теоретико-термінологічна парадигма Психофізіологічні засади бібліопсихології: теоретична база, структура та ієрархія **Тема 3.** Теорія мнеми **Тема 4.** Концепція бібліопсихологічних цінностей **Тема 5.** Науково-теоретична матриця стратегій вивчення читання як соціокультурного феномену **Тема 6.** Читач як об’єкт дослідження бібліотпсихології. Основні

	етапи та провідні тенденції розвитку читачезнавства XIX – XXI ст. **Тема 7.** Вчення про бібліопедагогіку як науково-прикладну дисципліну: теоретично-термінологічний зріз, сфера застосування **Тема 8.** Бібліопедагогіка Д. Балики як формально теоретична та прикладна наукова дисципліна. Діяльність Кабінету вивчення книги та читача (УНІК). Детальніше у формі СХЕМИ КУРСУ
Підсумковий контроль, форма	Залік наприкінці семестру, усний
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентація, лекції, колаборативне навчання, дискусія, підготовка та захист студентами есе та наукових нарисів.
Необхідне обладнання	Вивчення курсу потребує використання загально вживаних програм і операційних систем, доступу до мережі Інтернет.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за таким співвідношенням: • практичні: 75 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів 50; • самостійна письмова робота на задану тему: 25 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів 25. Підсумкова максимальна кількість балів 100. **Письмові роботи:** Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт (есе, самостійна письмова робота на задану тему). **Академічна доброчесність**: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахуванння викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. **Відвідання занять** є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. **Література.** Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих. **Політика виставлення балів.** Враховуються бали набрані на практичних заняттях, за контрольні (модульні) роботи, самостійну письмову роботу та (за необхідності) підсумкове опитування (колоквіум). При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в

	цілях не пов’язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.